2025/1891

2025.9.18.

# A BIZOTTSÁG (EU) 2025/1891 RENDELETE

**(2025. szeptember 17.)**

**az (EU) 2023/915 rendeletnek a halakban és egyéb tengeri eredetű élelmiszerekben előforduló szervetlen arzén felső határértékei tekintetében történő módosításáról**

**(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszerekben előforduló szennyező anyagok ellenőrzésére vonatkozó közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1993. február 8-i 315/93/EGK tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2023/915 bizottsági rendelet ([2]) meghatározza az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok – köztük a több élelmiszerben is jelen lévő szervetlen arzén – felső határértékeit.

(2) Az arzén a kőzetekben, a talajban és a természetes talajvízben alacsony koncentrációban mindenütt előforduló félfém. Az antropogén tevékenységek – az ipari kibocsátások (a nemvasfémek bányászata, olvasztása, valamint a fosszilis tüzelőanyagok elégetése), továbbá az arzén műtrágyában, faanyagvédő, rovarölő vagy gyomirtó szerekben történő felhasználása révén – szintén hozzájárultak a környezet arzénszintjének növekedéséhez. Bár a bőrön át és a belélegzéssel történő expozíció is lehetséges, az arzénnak való expozíció elsősorban az élelmiszereken és az ivóvízen keresztül történik.

(3) 2009. október 12-én az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) szakvéleményt fogadott el az élelmiszerekben előforduló arzénről ([3]), amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a szervetlen arzén tüdő-, hólyag- és bőrrákot, valamint bőrelváltozásokat okozhat, valamint tekintetében a benchmarkdózis alsó megbízhatósági határának ($BMDL_{01}$) 0,3 és 8 µg/testtömegkilogramm/nap közötti tartományt állapított meg. Mivel a szervetlen arzén Európában átlagosnak, illetve magasnak tekinthető fogyasztása mellett a lakosság becsült étrendi kitettsége az azonosított $BMDL_{01}$ értéktartományon belül marad, egyes fogyasztók esetében nem zárható ki a kockázat. Ezért az (EU) 2015/1006 bizottsági rendelet ([4]) megállapította a különböző szárazföldi élelmiszerekben előforduló szervetlen arzén felső határértékeit.

(4) 2021. évi tudományos jelentésében ([5]) a Hatóság értékelte az európai lakosság szervetlen arzénnak való krónikus étrendi expozícióját, figyelembe véve a szervetlen arzén élelmiszerekben való előfordulására vonatkozó legfrissebb adatokat, és amellett, hogy megerősítette a szárazföldi élelmiszerek relevanciáját az expozíció szempontjából, arra a következtetésre jutott, hogy a felnőtt népességben az olyan élelmiszercsoportok, mint a „hal és más tengeri eredetű élelmiszerek”, egyes országokban a szervetlen arzénnak való expozíció nyilvánvaló forrásai közé tartoznak.

(5) A legfrissebb előfordulási adatok alapján, valamint a halakban és más tengeri eredetű élelmiszerekben előforduló arzén lehetséges felső határértékeiről folytatott konzultációk függvényében az (EU) 2023/465 bizottsági rendelet ([6]) csökkentette a fehér rizsben előforduló szervetlen arzén felső határértékét, és felső határértékeket állapított meg egyes szárazföldi élelmiszerekre vonatkozóan.

([1]) HL L 37., 1993.2.13., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj.

([2]) A Bizottság (EU) 2023/915 rendelete (2023. április 25.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeiről és az 1881/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2023.5.5., 103. o., ELI http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).

([3]) Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); *Scientific Opinion on Arsenic in Food* (Tudományos szakvélemény az élelmiszerekben előforduló arzénról). EFSA Journal (2009); 7(10):1351, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351.

([4]) A Bizottság (EU) 2015/1006 rendelete (2015. június 25.) az 1881/2006/EK rendeletnek az élelmiszerekben előforduló szervetlen arzén mennyiségének felső határértékei tekintetében történő módosításáról (HL L 161., 2015.6.26., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1006/oj).

([5]) *Scientific report of EFSA on the chronic dietary exposure to inorganic arsenic* (Az EFSA tudományos jelentése a szervetlen arzénnak való krónikus étrendi expozícióról), *EFSA Journal* 2021; 19(1): 6380, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380.

([6]) A Bizottság (EU) 2023/465 rendelete (2023. március 3.) az 1881/2006/EK rendeletnek az egyes élelmiszerekben előforduló arzén felső határértékei tekintetében történő módosításáról (HL L 68., 2023.3.6., 51. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/465/oj).

(6) 2023. november 28-án a Hatóság elfogadta az élelmiszerekben előforduló szervetlen arzén kockázatértékelésének aktualizálásáról szóló tudományos szakvéleményét ([7]). A Hatóság következtetése szerint az epidemiológiai vizsgálatok azt mutatják, hogy a szervetlen arzén élelmiszerekkel és/vagy ivóvízzel történő krónikus bevitele számos káros következmény, többek között tüdő-, hólyag- és bőrrák fokozott kockázatával jár. A Hatóság a 0,06 µg/testtömegkilogramm/nap $BMDL_{05}$ értéket és az „expozíciós tűréshatár" („MoE") megközelítést alkalmazta. Úgy ítélte meg, hogy felnőtteknél az expozíciós tűréshatár alacsony (2 és 0,4 közötti az átlagos fogyasztók esetében, valamint 0,9 és 0,2 közötti a 95. percentilis értékű expozíciónál), és ezért arra a következtetésre jutott, hogy a szervetlen arzénnek való jelenlegi expozíció a bizonytalanságok ellenére egészségügyi aggályokat vet fel.

(7) A lakosság szervetlen arzénnak való kitettségének további csökkentése érdekében ezért helyénvaló felső határértékeket megállapítani a halakra és más tengeri eredetű élelmiszerekre vonatkozóan, amelyek hozzájárulnak ehhez az expozícióhoz.

(8) Az (EU) 2023/915 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(9) Tekintettel arra, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó élelmiszerek némelyike hosszú felhasználhatósági időtartamú, valamint az élelmiszer-pazarlás megelőzése érdekében lehetővé kell tenni, hogy azok a halak és egyéb tengeri eredetű élelmiszerek, amelyeket e rendelet hatálybalépése előtt jogszerűen hoztak forgalomba, minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idejük lejártáig továbbra is forgalomban maradjanak.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

*1. cikk*

Az (EU) 2023/915 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 10. cikk (1) bekezdése a következőképpen módosul:
   a) a bevezető fordulat helyébe a következő szöveg lép:
   „Az a)–q) pontban említett időpontokat megelőzően jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idejük lejártáig forgalomban maradhatnak";
   b) a szöveg a következő ponttal egészül ki:
   „q) 2025. október 8-án az I. melléklet 3.4.5., 3.4.6., 3.4.7. és 3.4.8. pontjában a szervetlen arzénra vonatkozóan meghatározott felső határértékek tekintetében";
2. Az I. melléklet e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

*2. cikk*

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. szeptember 17-én.

*a Bizottság részéről*
*az elnök*
Ursula VON DER LEYEN

([7]) *Scientific opinion on an update of the risk assessment on inorganic arsenic in food* (Tudományos szakvélemény az élelmiszerekben előforduló szervetlen arzén kockázatértékelésének aktualizálásáról), *EFSA Journal*. 2024;22:e8488, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2024.8488.

*MELLÉKLET*

Az (EU) 2023/915 rendelet I. mellékletének 3. szakaszában (Fémek és egyéb elemek) a 3.4. pont (Arzén) a következőképpen módosul:

1. a második sor helyébe a következő szöveg lép:

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | „Szervetlen arzén ($As^{(III)}$ és $As^{(V)}$ összege) | A szervetlen arzén felső határértéke a 3.4.1–3.4.8. pontban felsorolt termékekre vonatkozik” |

2. a 3.4.5. bejegyzés és a felette lévő sor helyébe a következő szöveg lép:

| | | | |
|---|---|---|---|
| „3.4.5. | Az alábbi halak színhúsa: | | A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik.<br>Az egészben történő fogyasztásra szánt halak esetében a felső határérték az egész halra alkalmazandó.<br>Szárított, hígított, feldolgozott és/vagy összetett élelmiszerek esetében a 3. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazandó. |
| 3.4.5.1. | A 3.4.5.2. pontban felsorolt fajoktól eltérő fajok | 0,10 | |
| 3.4.5.2. | Horgászhal, ördöghal (*Lophius fajok*) és *Kathetostoma giganteum*, lepényhal-alakúak (*Pleuronectiformes* faj), foltos tőkehal (*Melanogrammus aeglefinus*), hering (*Clupea* faj), rájaalakúak (*Rajidae* faj) és cápa (valamennyi faj). | 0,50 | |
| 3.4.6. | Rákfélék | | A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik.<br>A felső határérték a végtagok és a has színhúsára vonatkozik, ami azt jelenti, hogy a rákfélék fejtora (cephalothorax) nem tartozik ide. A tarisznyarákok és a tarisznyarákszerű rákfélék (*Brachyura* és *Anomura*) esetében a felső határérték a végtagok színhúsára alkalmazandó.<br>Szárított, hígított, feldolgozott és/vagy összetett élelmiszerek esetében a 3. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazandó. |
| 3.4.6.1 | Tarisznyarákok és tarisznyarákszerű rákfélék (*Brachyura és Anomura*), garnélarákok (valamennyi faj). | 0,10 | |
| 3.4.6.2. | A 3.4.6.1. és 3.4.6.3. pontban felsoroltaktól eltérő rákfélék. | 0,20 | |
| 3.4.6.3. | Norvég homár (*Nephrops norvegicus*) és languszta (*Jasus* faj) | 1,5 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 3.4.7. | Kagylók | | A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik.<br>A *Pecten maximus* esetében a felső határérték csak a záróizomra és az ivarmirigyekre vonatkozik.<br>Szárított, hígított, feldolgozott és/vagy összetett élelmiszerek esetében a 3. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazandó. |
| 3.4.7.1. | Fésűkagylók | 0,10 | |
| 3.4.7.2. | Kagylók, a 3.4.7.1. pontban felsoroltak kivételével | 0,50 | |
| 3.4.8. | Fejlábúak | 0,050 | A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik.<br>A felső határérték a zsigerek nélküli állatra vonatkozik.<br>Szárított, hígított, feldolgozott és/vagy összetett élelmiszerek esetében a 3. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazandó. |
| | | Összes arzén | Az összes arzén felső határértéke a 3.4.9. felsorolt termékekre vonatkozik. |
| 3.4.9. | Só | 0,50” | |





ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1891/oj